

ความเป็นมา เหตุผล ความจำเป็น และสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับ
(ร่าง) ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
เรื่อง แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๘)
(ฉบับปรับปรุง)

๑. ความเป็นมา

๑.๑ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๘) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นแผนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการระยะห้าปี อันประกอบด้วยแนวทางในการพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรี อย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ แนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และการอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ การคุ้มครองผู้บริโภคและการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนการกำกับดูแลการประกอบกิจการ จัดทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒ ที่ประชุม กสทช. ในคราวประชุมครั้งที่ ๓๐/๒๕๖๕ เมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีมติรับรองมติที่ประชุม กสทช. วาระที่ ๗.๑ เรื่อง สรุปผลการประชุมหารือเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกระดับกิจการวิทยุกระจายเสียงไทยเพื่อก้าวสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างสรรค์สังคมและเศรษฐกิจที่ยั่งยืนพร้อมทั้งเห็นชอบและมอบหมายให้สำนักงาน กสทช. ดำเนินการปรับปรุงแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๘) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒. เหตุผลและความจำเป็น

เนื่องจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ชุดปัจจุบัน ซึ่งได้รับโปรดเกล้าฯ เข้าดำรงตำแหน่งเมื่อเมษายน ๒๕๖๕ มีความประสงค์ที่จะผลักดันนโยบายใหม่ๆ เพื่อตอบสนองต่อบริบทแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากยิ่งขึ้น กอปรกับภารกิจสำคัญบางประการตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ มีการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ ซึ่งยังคงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ เพื่อใช้

เป็นแนวทางในการดำเนินการในช่วงระยะเวลาที่เหลือของแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘)

๓. สรุปสาระสำคัญ

(ร่าง) ประกาศ กสทช. เรื่อง แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘) (ฉบับปรับปรุง) มุ่งเน้นการตอบสนองต่อบริบทดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ในลักษณะต่างๆ ให้มากขึ้น อาทิ การสร้างสมดุลระหว่างความต้องการใช้ทรัพยากรคลื่นความถี่กับจำนวนคลื่นความถี่ที่มีอยู่ในกิจการวิทยุกระจายเสียง เพิ่มทางเลือกในการให้บริการกระจายเสียงเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการให้ใบอนุญาตวิทยุระบบดิจิทัล รวมถึงการสนับสนุนให้มีบริการกระจายเสียงผ่านระบบออนไลน์ ในส่วนของกิจการโทรทัศน์เน้นนโยบายเชิงรุกในหลายมิติ ตั้งแต่การกำกับดูแลที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง เป็นธรรม ยกย่องการผลิตเนื้อหาที่มุ่งสู่ตลาดต่างประเทศ ตลอดถึงการเสนอปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทดิจิทัล การกำกับดูแลในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ มีการส่งเสริมการจัดให้มีบริการกระจายเสียงและบริการโทรทัศน์พื้นฐานโดยทัวถึง มีความหลากหลายในมิติทางสังคม ยกย่องกลไกการกำกับดูแลผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องโดยใช้ระบบโซเซียลเครดิต รวมถึงการกำกับดูแลกันเองของผู้ประกอบวิชาชีพ ให้มีความสำคัญกับการกำกับดูแลบริการแบบหลอมรวมเพื่อมิให้ผู้บริโภคถูกเอาเปรียบ การบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประชาชนทุกภาคส่วนมีสิทธิเสรีภาพในการเข้าถึง รับรู้ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายได้อย่างเท่าเทียมยิ่งขึ้น และยังคงให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกผู้เกี่ยวข้องผ่านการพัฒนาการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ การเข้าถึงข้อมูลการกำกับดูแล เช่น สถานะเรื่องร้องเรียนต่างๆ ต่างช่องทางออนไลน์ และมุ่งสู่ระบบดิจิทัลที่มากขึ้น ตามลำดับ

ทั้งนี้แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘) (ฉบับปรับปรุง) เป็นการปรับปรุงเนื้อหาในส่วนของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ รวมทั้งยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ และยุทธศาสตร์ที่ ๓ โดยยังคงเนื้อหาของยุทธศาสตร์ที่ ๔ การให้บริการและการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัลไว้เช่นเดิม สาระสำคัญโดยสรุปมีดังนี้

๑. วิสัยทัศน์

กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ยกย่องสู่มาตรฐานสากล เพื่อสร้างสรรค์สังคมและเศรษฐกิจให้ยั่งยืน

๒. พันธกิจ

- ๑) จัดสรรทรัพยากรการสื่อสารอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ครอบคลุมในทุกมิติ
- ๒) กำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการแข่งขันเสรี เป็นธรรม เพื่อความมั่นคงและประโยชน์สาธารณะ
- ๓) คุ้มครองประชาชนให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ
- ๔) ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและมีคุณภาพอย่างเท่าเทียม

๕) ขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์สู่ระบบนิเวศทางการสื่อสารดิจิทัลที่ยั่งยืน

๓. เป้าประสงค์

๑) ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้รับการพิจารณาอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และ/หรืออนุญาตประกอบกิจการอย่างโปร่งใส เป็นธรรม

๒) ประชาชนได้รับประโยชน์จากการใช้คลื่นความถี่และการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ อย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง เป็นธรรม

๓) ประชาชนได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

๔) ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สามารถแข่งขันอย่างเสรี เป็นธรรม เนื้อหาที่มีคุณภาพ หลากหลาย เชื่อถือได้ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

๕) ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารและได้รับประโยชน์จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง เท่าเทียม

๖) ผู้ประกอบกิจการ ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้รับการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ มีมาตรฐานทางจริยธรรม

๗) อุตสาหกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสร้างสรรค์สังคม

๘) อุตสาหกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ได้รับการขับเคลื่อนสู่ระบบนิเวศทางการสื่อสารดิจิทัลที่ยั่งยืน

๔. ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนากิจการกระจายเสียงของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีผลสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล มีการกำกับดูแลบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในกิจการกระจายเสียงอย่างมีประสิทธิภาพ และยกระดับกระบวนการอนุญาต การผลิตเนื้อหา เทคโนโลยี ตลอดจนคุณภาพการให้บริการในกิจการกระจายเสียงให้เป็นมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีผลสอดคล้องกับบริบทดิจิทัล มีการกำกับดูแลบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในกิจการโทรทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ และยกระดับการผลิตเนื้อหา เทคโนโลยี ตลอดจนคุณภาพการให้บริการในกิจการโทรทัศน์ให้เป็นมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมและกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในโลกดิจิทัลของประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมและกำกับดูแลด้านเนื้อหาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี กำกับโดยมุ่งเน้นความมีประสิทธิภาพในเชิงรุก เหมาะสมต่อสภาวการณ์ บนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ส่งเสริมการจัดให้มีบริการกระจายเสียงและบริการโทรทัศน์พื้นฐานโดยทั่วถึง และบริการเพื่อสังคม

รวมถึงส่งเสริมให้มีเนื้อหาที่มีคุณภาพ มีความหลากหลายในมิติทางสังคม คู่ครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตลอดถึงส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการรับรู้เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในโลกดิจิทัลอย่างเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การให้บริการและการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล มีการให้บริการและการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล มีการใช้ระบบการอนุญาตบนพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น